

Öğrenci ve Öğretim Elemanlarının Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Görüşleri: Nitel Bir Araştırma *

Ebru BOZPOLAT¹, Celal Teyyar UĞURLU², Hatice Gonca USTA³, Ahmet Salih ŞİMŞEK⁴

¹Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Sivas, e.bozpolat@gmail.com

²Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Sivas, celalteyyar@yahoo.com

³Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Sivas, goncausta@gmail.com

⁴Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Sivas, asalihsimsek@gmail.com

Geliş/Received: 30.11.2015

Kabul/Accepted: 17.03.2016

e-Yayım/e-Printed: 27.04.2016

DOI: <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEE.690>

ÖZ

Araştırmanın amacı; öğretim elemanlarının kullandıkları öğretim yöntem/tekniklerinin neler olduğunu, bu yöntem/teknikleri tercih etme/etmeme nedenlerini, öğretim yöntem/teknikleri kullanılırken karşılaşılan sorunları ve bu sorunlara getirilen çözüm önerilerini betimlemektir. Araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırma grubu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören 89 öğrenci ve aynı üniversitede görev yapan 32 öğretim elemanından oluşmaktadır. Veriler, yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış maddelerden oluşan görüşme formları aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin incelenmesi için içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; en çok anlatım, soru-cevap, tartışma ve problem çözme öğretim yöntem/tekniklerinin bilindiği ve derslerde yaygın olarak anlatım yönteminin kullanıldığı görülmüştür. Yaşanan sorunlar; öğrenciler tarafından öğretim elemanlarının derslerde sıklıkla anlatım yöntemini kullanması, öğrenci seviyesine yeterince inememeleri ve uygulamaların sınırlı olması iken, öğretim elemanlarına göre öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmalarıdır. Sınıf mevcudunun fazla olması ise her iki katılımcı grubu tarafından belirtilen sorundur. Araştırma sonucunda; sorunlara yönelik olarak katılımcılar tarafından sınıf mevcudlarının azaltılması ve öğrencilerin öğretim sürecine daha aktif olarak katılmalarının sağlanması başlıca çözüm önerileri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Öğretimin kalitesi, Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Views of Student and Teaching Staffs Regarding Teaching Method and Techniques: A Qualitative Research

ABSTRACT

In this study, it is aimed to describe; what teaching staffs use teaching method and technique, why they chose these method and technique, which problems they encounter and solution proposals for these problems. A qualitative research model was used in this study. The research group consisted of 89 students studying at Cumhuriyet University at 2014-2015 academic year and 32 lecturers at the same university. Data were gathered using by interview forms which are unstructured and semi-structured matter. Content analysis method was used to data analysis. As a result of research we reached that teaching staffs who mostly know verbal, question-answer, discussion and problem solving as method and technique and use verbal method during teaching staffs generally. In according to students, the main problems are about using verbal methods often, not reaching to student level by teaching staffs and limited practises; in according to teaching staffs, students are uninterested to lecture. For the both group, class size is common problem article. Following the research; it can give as these solution offers reducing class size, providing active participation of students by teaching staffs and students.

Keywords: Higher Education, Quality of Education, Teaching Methods and Techniques.

1. GİRİŞ

Dünyada ekonomik ve sosyal alanlardaki değişimlerin yanı sıra bilginin üretilmesi ve yaygınlaşması ile ilgili değişimler eğitim alanındaki hizmetlerin kalitesini etkilemektedir (Bakioğlu ve Baltacı, 2010). Eğitim niteliği konusundaki kaygılar, ülkelerin eğitim sistemlerine, farklı düzeylerdeki eğitim kademelerine müdahale etmeyi bir gereklilik olarak ortaya koymaktadır. Farklı ülkelerin rekabet ortamında birbirlerinden geri kalmaması, yenilik ve değişim ile ilgili hazırbulunuşluklarının artırılmasını gerektirmektedir. Eğitim kurumlarının son yıllarda daha hesap verebilir kurumlar olma yolunda değişimi ve dönüşümü geniş bir kitleyi ilgilendiren bir konu haline gelmiştir.

Yükseköğretim kurumları, küreselleşme ile birlikte global ekonominin gereksinimlerine yanıt olacak uluslararası düzeyde yetkin kurumlar olma çalışmalarını ön plana çıkarmaktadırlar. Ülkeler günümüzde birbirlerine bağımlı hale gelmişlerdir. Bu nedenle yükseköğretimde verilen eğitimin niteliği de dünya ülkelerinin eğitim profilleri ile benzer amaçlara odaklanmalıdır. Yükseköğretim, ülkelerin ekonomik ve sosyal yönden refaha ulaşmalarında önemli bir rol oynamaktadır. Yükseköğretimin kalkınmadaki önemli fonksiyonlarının bilincinde olan ülkeler yükseköğretime katılımın artırılması için politikalar geliştirmektedirler. Dünya Yükseköğretim Konferansı sonuç bildirgesinde yükseköğretimin yaygınlaştırılması üzerinde yoğun bir şekilde

* Bu araştırma CÜBAP tarafından desteklenen EĞT032 nolu projenin bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır.

durulmuştur. Sonuç bildirgesinde “Erişim, Hakkaniyet ve Kalite başlığı altında yer alan maddelerden bazıları şunlardır (Dünya Yükseköğretim Kongresi [DYK], 2009):

- ✓ Geçtiğimiz on yılda erişimi artırmaya ve hakkaniyeti sağlamaya yönelik çok büyük çaba sarf edilmiştir. Bu çaba devam etmelidir. Ancak, erişim tek başına yeterli değildir. Daha yapılacak çok şey vardır. Öğrenenlerin başarısını garantilemek için de çaba gösterilmelidir (Madde 7).
- ✓ Erişimi genişletmek yükseköğretimin kalitesiyle ilgili sorunlar yaratabilir. Kalite güvencesi, çağdaş yükseköğretimin vazgeçilmez bir işlevidir ve tüm paydaşların sürece dâhil olması gereklidir. Kalite, hem kalite güvence sistemlerinin kurulmasını, hem de kurumlar içinde kalite kültürünün teşvik edilmesini gerektirir (Madde 19).
- ✓ Yükseköğretim kurumları, eğitim ve öğretim sistemlerini geliştirecek nitelikteki fonksiyonları yerine getirmek için fakültelerindeki öğretim elemanı ve diğer çalışanların eğitimine yatırım yapmalıdır (Madde 15).

Yukarıda yer alan maddelerde ifade edilen öğretim elemanlarının niteliklerinin artırılmasına ilişkin beklentiler günümüzde gerekliliğini daha da artırmış bulunmaktadır. Örneğin, öğretim elemanların derslerinde kullandıkları yöntem ve teknikler öğretimin niteliğini artırarak sonuçlar üzerinde önemli bir etki yaratabilmektedir. Niteliği artırmak ve arzu edilen bir üniversite eğitimi kalitesi yakalayabilmek, süreçte etkili olabilecek birçok değişkenden biri olan öğretim elemanlarının ders işleme yeterlikleri ile ilişkilendirilebilir.

Uysal ve Kuzu’ya (2011) göre; eğitim alanında dünya konjonktürü özellikle öğrenme ve yaşam boyu öğrenme kültürü üzerine odaklanmıştır. Eğitimde nitelik arayışı diğer bir ifade ile kalite arayışı üniversitelerde eğitim-öğretim sürecinin niteliğine odaklanmayı gerektirebilir. Nitelik göstergesi olarak standartlar, eğitimin çıktılarını etkilemede başvuru kaynağı olarak kabul edilebilir. Eğitim bilimleri alanında kalite; öğretim yöntemleri, öğrenme olayları, materyaller, öğrenme süreci, etkinlikler, içerik ve öğrencilere önerilen seçenekler gibi nitel bileşenlerin nasıl etkili ve verimli uygulanabileceğine yol gösteren bir göstergeler bütünü olarak ifade edilir. Arslantaş’a (2011) göre, üniversitelerin belirtilen işlevleri gerçekleştirilmesi ise nitelikli öğretim kadroları ile mümkün olabilir. Öğretim elemanı kadroları üniversite sisteminin en önemli parçalarından biridir. Nicelik ve nitelik bakımından yeterli düzeyde öğretim kadrolarına sahip olan üniversiteler düşünen, araştıran ve üreten nitelikli insan kaynağını oluşturabilirler. Öğretim elemanlarının görevlerini yerine getirirken bazı niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bu nitelikler; yeterli bir alan bilgisi, öğretim etkinliklerini planlama becerisi, öğretim teknolojilerinden yararlanma becerisi, yeterli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma bilgi ve becerisi gibi nitelikler olarak ifade edilebilir.

Öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve teknikleri alanındaki yeterlilikleri, öğrenme ve öğretme sürecinde ders işlenişinin sonuçları üzerinde anlamlı etkilerin ortaya çıkmasına hizmet edebilir. Öğretim yöntem ve tekniklerinin ne olduğunu bu bağlamda anlamak gerekir. Bazı eğitimciler öğrenme stratejileri, öğretim yöntemi ve tekniklerini aynı anlamda kullanmaktadır. Ancak her üçü de farklı kavramlardır. Öğretim stratejisi “Nasıl öğretilim?” sorusuna hizmet edecek uygun yöntem ve tekniklerin seçilmesine öncülük eder (Tok, 2008). Yöntem ise bir amaca ulaşmak için izlenen yoldur (Demirel, 2009; Gözütok, 2006; Güven, 2008; Sünbül, 2010). Yöntemle belli öğretim teknikleri ve araçları kullanılarak öğretim etkinliklerinin planlanması amaçlanır. Öğretim teknikleri ise öğretim yöntemlerinin uygulamaya konma biçimi ve sınıfta yapılan işlemlerin bütünüdür. Kısaca öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme sürecini planlamada, öğretim teknikleri ise bu planı uygulamada izlenen yoldur (Tok, 2008).

Eğitim ortamında kullanılan öğretim yöntem ve teknikler, hedeflerin gerçekleştirilmesinde ve eğitim durumlarının düzenlenmesinde önemli bir yere sahiptir. Öğretim yöntem ve teknikleri hakkında elde edilen bilgiler; amaca uygun yöntem/teknik seçimi, seçilen yöntem/teknik uygulanması, sınıf içinde etkili bir öğretimin yapılmasını etkiler (Gözütok, 2006; Ocak, 2007). Bu doğrultuda, etkili bir eğitim-öğretimi sağlamak için öğretim ortamlarını hazırlamak eğitimcilerin temel amacı ve görevidir. Kuşkusuz her duruma başarı ile uygulanabilecek tek tip yöntemden söz edilemez. Her öğretme yöntemi içerikle uyumlu öğrenci etkileşimini sağlayacak nitelikte olmalıdır. Eğitimciler, bu etkileşimi sağlayacak şekilde yöntem ve teknikleri seçerek kullanırsa ancak amacına ulaşabilir (Bilen, 2002; Yiğit ve Altun, 2011). Öğretmenlerin uyguladıkları yöntem ve

teknikler öğrenme niteliğini artırıcı unsurlar içermektedir. Öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımında öğrencilerin gereksinimlerinin dikkate alınması, kalıcı bir öğrenmenin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Yöntem ve teknikler ne kadar gerçek yaşam durumları ile ilişkilendirilir ve öğrencilerin aktif katılımı sağlanırsa öğrenme çıktılarının niteliği de o derece artacaktır. Öğretmenler genellikle yaygın bazı öğretim yöntem ve teknikleri kullanarak öğrencilerin öğrenme nitelikleri üzerinde olumlu etkiler bırakamazlar. Çünkü öğretim süreci karmaşık etkinlikler içermektedir. Kayabaşı (2012) öğretmenlerin özellikle geleneksel yöntemler içerisinde kalarak derslerini işlediklerini ifade etmektedir. Oysa geleneksel yöntemler öğrenmenin karmaşık doğasında öğrencilerin etkili öğrenme sonuçları yaşamalarına yardım etmeyebilir.

Eğitim programları belirli amaç ve kazanımlara göre oluşturulmuştur. Eğitim-öğretim sürecinde kullanılacak öğretim yöntem ve teknikleri, bu amaç ve kazanımlara göre belirlenmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere öğretim süreci çok boyutlu ve karmaşık etkinlikler içerir. Bu karmaşık süreçte kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, dersin içeriğiyle ve birbirleriyle uyumlu olmasını gerekmektedir.

Öğretmenlerin niteliği eğitimsel ortamlardaki uygulamaların belirli kuram, kavram ve ilkelere dayalı olarak yürütülmesinde önemli bir etki yaratabilir. Öğretim elemanının niteliğini artırma yoluyla; eğitim alanında hedefler, programlar, araç- gereçler, stratejiler, yöntem ve teknikler, öğretme-öğrenme süreçlerinin geliştirilmesi ve uygulanması (Arslantaş, 2011; Kayabaşı, 2012; Şimşek, 2005) çıktıları üzerinde önemli etkiler yaratılabilir.

Öğretmenler çoğunlukla öğretim yöntem ve teknikleri konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıklarından daha çok öğretmen merkezli geleneksel yöntemlere başvurdukları ifade edilmektedir. Öğretim yöntem ve tekniklerinin uygulanması konusunda öğretmenlerin öğrencilerin çevresi ile etkileşimini sağlamaya yönelik olma, dikkat ve ilgi sürelerini artırma gibi durumlarla ilişkili olmalarına dikkat çekilmektedir (Kayabaşı, 2012). Üniversitelerde öğretim elemanları; farklı yöntem ve teknikleri bilen ve uygulayan, düşünme ve sentez yapmayı sağlayan, yaparak yaşayarak öğrenmeyi ön plana çıkaran bir öğretmen modelinin de vurgulandığı önemli bir nitelik göstergesi olarak ifade edilmektedir.

Yükseköğretimde öğretim elemanlarının niteliği, öğretim yeterlikleri gibi konularda yapılan araştırmalarda; öğretme becerisi ve alan bilgisinin önemi (Colins, 2002; Erden, 1998; Özdemir, 2008), öğretimin niteliğini artırma (Çimen ve Yılmaz, 2013; Öztürk, 2004), aktif öğrenme yöntemleri (Robb, 2013) gibi öğretmenlerin ya da öğretim elemanlarının öğretimin niteliğine ilişkin durumlarını ortaya koyan çalışmalara rastlanmıştır. Öğrenme ve öğretme ortamlarının, davranış ve tutumlarının, becerilerinin niteliği bütün olarak öğrencilerin öğrenme çıktılarına yansıtacağı düşünülmektedir. Öğrencilerin daha çok düşünmesini sağlayan, öğrenme isteğini uyandıran ve canlı tutan yöntemlerin arzu edilen yöntem ve teknikler olduğu kabul edilir (Güven, 2011). Etkili öğretim yöntem ve teknikleri aracılığıyla öğrencilerin üzerinde anlamlı farklılık yaratılabilir.

Bu araştırma da, öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma düzeyleri ve kullanma nedenleri belirlenerek öğretim elemanlarının ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve gerekli önerilerin yapılması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı; öğretim elemanlarının ders işlenişinde kullandıkları öğretim yöntem/tekniklerinin neler olduğunu, bu yöntem/teknikleri tercih etme/etmeme nedenlerini, öğretim yöntem/teknikleri kullanılırken karşılaşılan sorunları ve bu sorunlara getirilen çözüm önerilerini öğrenci ve öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda betimlemektir.

2. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeli, araştırma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Creswell (2014) nitel araştırmayı, sosyal yaşamı ve insanla ilgili problemleri kendine özgü metotlarla sorgulayarak, anlamlandırma süreci olarak tanımlamaktadır. Nitel araştırmalarda algılar ve olaylar doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül biçimde gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama teknikleriyle derinlemesine ortaya konulur (Yıldırım ve Şimşek, 2006) ve niçin, nasıl, ne şekilde gibi sorulara cevap aranır.

2.2. Araştırma Grubu

Araştırma grubu, 2014-2015 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören 89 üniversite öğrencisi ve aynı üniversitede görev yapan 32 öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırma grubu belirlenirken, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme biçiminin seçilmesinin uygun olacağına karar verilmiştir. Böylece, görel olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme çalışılan probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmak amaçlanmıştır (McMillan ve Schumacher, 2006; Yıldırım ve Şimşek, 2006). Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin dağılımları Tablo 1'de, öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ilişkin dağılımları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin dağılım

	Öğrenci	f	%
Cinsiyet	Kız	56	62,92
	Erkek	33	37,08
Fakülte	Eğitim Fakültesi	20	22,47
	Tıp Fakültesi	12	13,48
	Mühendislik Fakültesi	21	23,60
	Fen Fakültesi	18	20,22
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	18	20,22
	1. Sınıf	0	0,00
Sınıf	2. Sınıf	18	20,22
	3. Sınıf	45	50,56
	4. Sınıf	13	14,61
	5. Sınıf	1	1,12
	6. Sınıf	12	13,48
	Toplam	89	100,00

Tablo 1 incelendiğinde; görüşlerine başvuru alan öğrencilerin % 62,92'sinin kız, % 37,08'inin erkek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin % 23,60'ı Mühendislik Fakültesi'nde, % 22,47'si Eğitim Fakültesi'nde, % 20,22'si Fen Fakültesi'nde, %20,22'si İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde ve % 13,48'i Tıp Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin okuduğu sınıf değişkenine ilişkin dağılıma bakıldığında; öğrencilerin çoğunluğunun (% 50,56) 3. Sınıf, % 20,22'sinin 2. Sınıf, % 14,61'inin 4. Sınıf, % 13,48'inin 6. Sınıf ve % 1,12'sinin 5. Sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğretim elemanlarının kişisel bilgilerine ilişkin dağılım

	Öğretim Elemanı	f	%
Cinsiyet	Kız	8	25,00
	Erkek	24	75,00
Fakülte	Eğitim Fakültesi	6	18,75
	Tıp Fakültesi	8	25,00
	Mühendislik Fakültesi	5	15,63
	Fen Fakültesi	7	21,88
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	6	18,75
	Unvan	Profesör Doktor	6
Doçent Doktor		8	25,00
Yardımcı Doçent Doktor		16	50,00
Öğretim Görevlisi		2	6,25
Eğitim bilimleri ile ilgili bir programa katılma durumu	Evet	17	53,13
	Hayır	15	46,88
Toplam	32	100,00	

Tablo 2 incelendiğinde; görüşlerine başvuru alan öğretim elemanlarının % 75,00'ünün erkek, % 25,00'ünün kız olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının % 25,00'ü Tıp Fakültesi'nde, % 21,88'i Fen Fakültesi'nde, % 18,75'i İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, % 18,75'i Eğitim Fakültesi'nde ve % 15,63'ü Mühendislik Fakültesi'nde öğrenim görmektedir. Öğretim elemanlarının unvanlarına ilişkin dağılıma bakıldığında; % 50,00'ünün Yardımcı Doçent Doktor, % 25,00'ünün Doçent Doktor, % 18,75'inin Profesör Doktor ve % 6,25'inin Öğretim Görevlisi olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarına daha önce eğitim bilimleri ile ilgili herhangi bir seminer/eğitim/sertifika programına katılıp katılmadığına ilişkin bir soru yöneltilmiş ve % 53,13'ünün katılıp ve % 46,88'inin katılmadığı yönünde cevap alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Verilerin toplama aşamasında; araştırmacılar tarafından hazırlanan yapılandırılmamış ve yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Veri toplama araçları hazırlanırken ilgili alan yazın detaylı bir şekilde ve

titizlikle incelenmiştir. İnceleme sonunda oluşturulan taslak form için alanında uzman 4 öğretim elemanının görüşleri alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda oluşturulan öğrenci ve öğretim elemanı görüşme formları 3 öğrenci ve 3 öğretim elemanına anlaşılmayan noktaların saptanması adına ön uygulama yapılmıştır. Tüm bu aşamalardan sonra öğretim elemanları ve öğrenciler için son hali oluşturulan formlar dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların kişisel bilgilerini edinmek amaçlanmıştır. İkinci bölümde öğrencilerin ve öğretim elemanlarının farkındalıklarını belirlemek amacıyla öğretim süreci boyunca kullanılan yöntem ve tekniklerden hangilerini bildiklerine ilişkin soru yöneltilmiştir. Üçüncü bölümde ise eğitim öğretim sürecinde tercih edilen ve edilmeyen öğretim yöntem/tekniklerin neler olduğunu ve nedenlerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu bölümde yöneltilen sorulardan biri “*Öğretim sürecinde çoğunlukla ..... yöntemi tercih ediliyor, çünkü; .....*” şeklindedir. Son bölümde ise öğretim sürecinde kullanılan öğretim yöntem/tekniklere ilişkin yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri yapılandırılmamış sorularla irdelenmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Nitel verilerin analizinde, bilgisayar destekli nitel veri analizi kullanılmıştır. NVIVO-10 programı kullanılarak gerçekleştirilen çözümlemeyle hem verilerin analizi hem de ortaya çıkan durumun modellenmesi ortaya konmuştur. Veriler alanda uzman dört öğretim elemanının görüşleri alınarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde nitel araştırma desenine uygun olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizi yapılırken, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları izlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Böylece; nitel verilerin analizinde hem tekrar gözden geçirme hem de uzman görüşü alma; verilerin üzerinde tekrar tekrar düşünülmesini, aralardaki boşlukların kapanmasını, daha derin ve güçlü fikirlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Creswell, 2014; Lichtman, 2006).

3. BULGULAR

Bu başlık altında; öğretim yöntem/tekniklerinin öğretim elemanları tarafından derslerde kullanımına ilişkin öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerinden elde edilen bulgular yer almaktadır. Bulgular iki bölümde sunulmuştur. Birinci bölümde; öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin farkındalık düzeyine ve derslerde yaygın olarak kullanılan öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. İkinci bölümde ise bu öğretim yöntem/teknikleri tercih etme/etmeme nedenlerine; kullanılan öğretim yöntem/tekniklerde karşılaşılan sorunlara ve sorunlara getirilen çözüm önerilerine yer verilmiştir.

3.1. Öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim yöntem/tekniklerine ait farkındalık düzeyine ilişkin bulgular

Araştırma kapsamında öncelikle öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim etkinliklerinin önemli bir boyutu olan öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Bu amaçla öğrencilere ve öğretim elemanlarına hangi öğretim yöntem/tekniklerini bildikleri sorulmuş ve verilen yanıtlara ilişkin oluşturulan tema ve kategorilere Tablo 3'te yer verilmiştir.

Tablo 3. Öğrenci ve öğretim elemanlarının bildikleri öğretim yöntem/teknikleri

Tema	Kategori (Öğretim yöntem/teknikleri)	Bilinen yöntemler			
		Öğrenci		Öğretim Elemanları	
		f	%	f	%
Geleneksel Yöntem	Anlatım	83	93,26	32	100,00
	Tartışma	76	85,39	30	93,75
	Soru-cevap	78	87,64	32	100,00
	Problem çözme	78	87,64	28	87,50
	Gösterip yaptırma	57	64,04	24	75,00
	Örnek olay	62	69,66	25	78,13
Alternatif Yöntem	Gezi gözlem	48	53,93	15	46,88
	Rol oynama	41	46,07	13	40,63
	Drama	38	42,70	12	37,50
	Mikroöğretim	16	17,98	4	12,50
	Benzetim (simülasyon)	42	47,19	12	37,50
	Kavram haritası	36	40,45	8	25,00

Deney	61	68,54	22	68,75
Seminer	57	64,04	26	81,25
Konferans	55	61,80	26	81,25
Küçük grup tartışması	54	60,67	16	50,00
Büyük grup tartışması	42	47,19	15	46,88
Panel	49	55,06	24	75,00
Forum	47	52,81	21	65,63
Münazara	54	60,67	18	56,25
Beyin fırtınası	59	66,29	22	68,75
Zıt panel	16	17,98	5	15,63
Kollegyum	11	12,36	4	12,50
Sempozyum	43	48,31	23	71,88
Çember	13	14,61	7	21,88
Altı şapka tekniği	19	21,35	7	21,88
İstasyon	20	22,47	8	25,00
Konuşma halkası	21	23,60	9	28,13
Akvaryum	11	12,36	3	9,38
Kartopu	12	13,48	6	18,75
Altı ayakkabılı uygulama	14	15,73	4	12,50
Balık kılçığı	16	17,98	7	21,88
Metafor	10	11,24	7	21,88

Tablo 3 incelendiğinde öğretim elemanlarının en çok bildikleri öğretim yöntem/ tekniklerin anlatım (% 100), soru-cevap (% 100), tartışma (% 93,75) ve problem çözme (% 87,50) olduğu görülmektedir. Öğrencilerden elde edilen veriler incelendiğinde ise öğretim elemanlarının ve öğrencilerin cevaplarının paralellik gösterdiği görülmektedir. Öğrencilerin de en çok bildikleri öğretim yöntem/tekniklerinin anlatım (% 93,26), soru-cevap (%87,64), problem çözme (% 87,64) ve tartışma (% 85,39) olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma kapsamında, öğrenci ve öğretim elemanlardan derslerde yaygın olarak kullanılan öğretim yöntem/teknikleri sıralamaları istenmiştir. Derslerde yaygın olarak kullanılan öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin elde edilen betimsel istatistikler Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Derslerde yaygın olarak kullanılan öğretim yöntem/teknikleri

Yöntem sırası	Öğrenci Öğretim Yöntemleri		Yöntem sırası	Öğretim Üyesi Öğretim Yöntemleri			
	f	%		f	%		
1. Yöntem	Anlatım	65	73,03	1. Yöntem	Anlatım	26	84,38
2. Yöntem	Soru-cevap	25	28,09	2. Yöntem	Soru-cevap	14	43,75
3. Yöntem	Soru-cevap	21	23,60	3. Yöntem	Soru-cevap	11	34,38

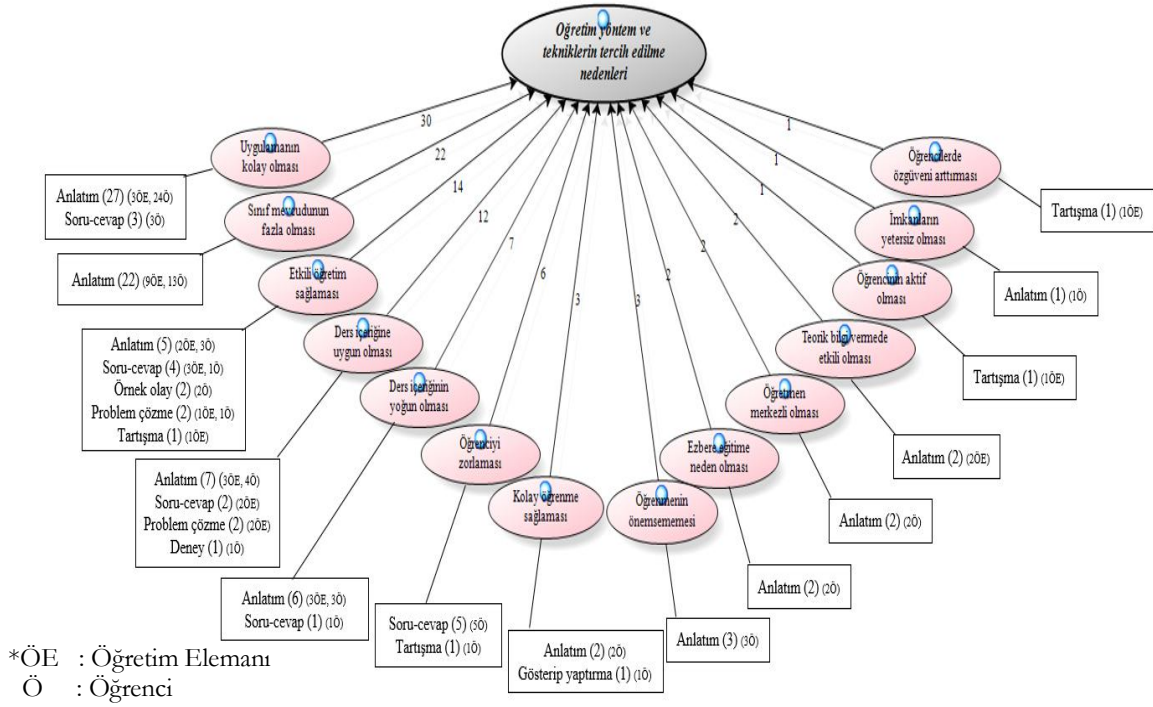
Tablo 4'te öğrencilerden öğretim elemanlarının derslerinde yaygın olarak kullandıkları öğretim yöntem/teknikleri en çok kullanılanı başlıyarak sıralamaları istendiğinde; 1. sırada yer alan yöntem/tekniklerden en çok frekansın anlatım yöntemine, hem 2. hem de 3. sırada yer alan yöntem/tekniklerden en çok frekansın soru-cevap yöntemine ait olduğu görülmektedir. Öğretim elemanlarının derslerinde en çok kullandıklarını belirttiği öğretim yöntem/tekniklerine bakıldığında ise öğrencilerin cevaplarıyla örtüşen bulgulara rastlanmıştır.

3.2. Öğretim yöntem/tekniklerin tercih edilme/edilmeme nedenlerine ilişkin bulgular

Bu başlık altında; öğretim elemanları ve öğrencilerin öğretim elemanlarının derslerinde tercih ettikleri ve tercih etmedikleri öğretim yöntem/teknikleri ile tercih etme/etmeme nedenlerine yer verilmiştir. Ayrıca öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3.2.1. Tercih edilen öğretim yöntem/teknikleri ile tercih edilme nedenleri

Araştırmanın bu boyutunda öğretim elemanlarına ve öğrencilere sınıflarında tercih edilen öğretim yöntem/tekniklerinin neler olduğu ve tercih edilme nedenleri sorulmuştur. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin cevaplarına Şekil 1'de yer verilmiştir.

Şekil 1. Tercih edilen öğretim yöntem/teknikleri ile tercih edilme nedenlerine ilişkin bulgular

Şekil 1 incelendiğinde eğitim-öğretim sürecinde en çok tercih edilen öğretim yönteminin “Anlatım Yöntemi” olduğu görülmektedir. Anlatım yönteminin tercih edilme nedenleri olarak “Uygulamasının kolay olması” ($f_{\text{Ö}}:24$, $f_{\text{ÖE}}:3$) ve “Sınıf mevcudunun kalabalık olması” ($f_{\text{Ö}}:13$, $f_{\text{ÖE}}:9$) nedenlerinin en fazla frekansa sahip olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra; “Deneysel”, “Tartışma” ve “Gösterip-Yaptırma” gibi yöntemlerin daha az tercih edildiği belirtilmiştir. En çok tercih edilen anlatım yöntemine ilişkin öğrenci ve öğretim elemanlarından görüşlerinden örneklerle aşağıda yer verilmiştir.

Anlatım yöntemi tercih ediliyor, çünkü...

Ö12: “...en ilkel şartlarda dahi kullanışlı.”

Ö49: “... öğretimin temelinde en kolay şekilde bilgi aktarımı bu yöntem sayesinde gerçekleşiyor.”

Ö19: “...öğrencilerle tek tek ilgilenemeyecekleri için bu yöntemi tercih ediyorlar. Sınıfların kalabalık olması sebebiyle”

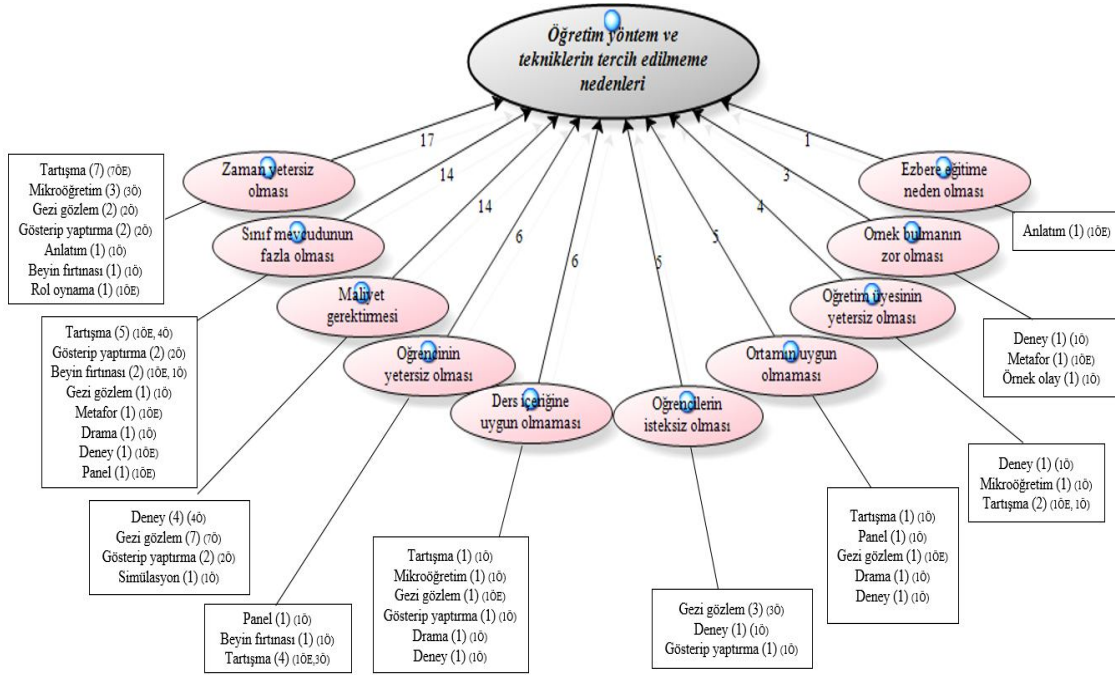
ÖE5: “... daha kolay.”

ÖE12: “... kalabalık sınıflarda bu yöntemin daha etkin olduğunu düşünüyorum.”

3.2.2. Tercih edilmeyen öğretim yöntem-teknikleri ve tercih edilmeme nedenleri

Öğretim elemanlarına ve öğrencilere sınıflarında tercih edilmeyen öğretim yöntem/tekniklerinin neler olduğu ve tercih edilmeme nedeni sorulmuştur. Öğretim elemanlarının ve öğrencilerin cevaplarına Şekil 2’de yer verilmiştir.

*ÖE : Öğretim Elemanı

Ö : Öğrenci

Şekil 2. Tercih edilmeyen öğretim yöntem/teknikleri ile tercih edilmeme nedenlerine ilişkin bulgular

Şekil 2 incelendiğinde; öğretim yöntem/tekniklerinden “Tartışma” ve “Gezi-Gözlem” yöntemlerinin tercih edilmediği görülmektedir. Tartışma yönteminin tercih edilmeme nedenleri olarak “Sınıf mevcudunun fazla olması” ($f_{Ö}:4$, $f_{ÖE}:1$) ve “Zamanın yetersiz olması” ($f_{ÖE}:7$) nedenlerinin en fazla frekansa sahip olduğu görülmektedir. Gezi-Gözlem yöntemi için ön plana çıkan nedenin ise “Maliyet Gerektirmesi” ($f_{Ö}:7$) olduğu belirtilmiştir. Tartışma ve Gezi-Gözlem yöntemlerinin tercih edilmemesine ilişkin katılımcı görüşlerinden örneklere aşağıda yer verilmiştir.

Tartışma yöntemi tercih edilmiyor, çünkü...

Ö34: “... sınıflardaki öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı tartışma yapılamıyor.”

Ö74: “... sınıf kalabalık ise tartışma ortamı oluşturmak sınıf hâkimiyetini zorlaştıracaktır.”

ÖE29: “...amfi dersleri buna engel.”

Gezi-Gözlem yöntemi tercih edilmiyor, çünkü...

Ö38: “... üniversite imkanlarımız yeterli değil.”

Ö66: “... yapılması biraz güç, maddiyat gerektiriyor”.

Ö72: “... zor ve masraflı.”

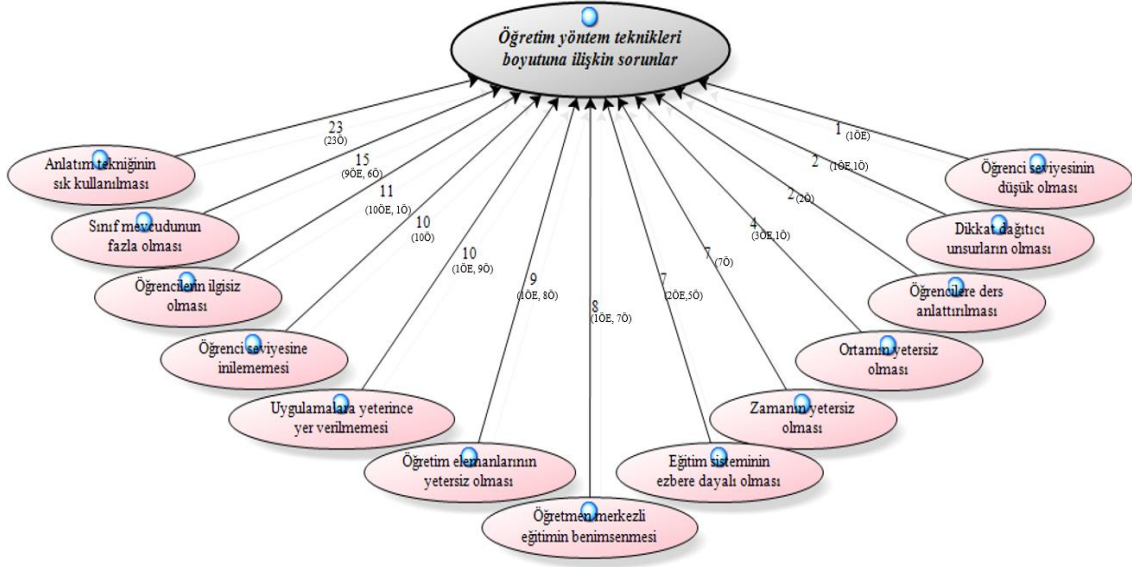
3.3. Öğretim yöntem/tekniklerinin kullanımında karşılaşılan sorunlar ve sorunlara yönelik çözüm önerilerine ilişkin bulgular

Bu başlık altında öğretim elemanları ve öğrencilerin, öğretim elemanlarının derslerde kullanılan öğretim yöntem/tekniklerinde karşılaşılan sorunlara ve sorunlara getirilen çözüm önerilerine yer verilmiştir. Ayrıca sorunlara ve çözüm önerilerine ilişkin öğretim elemanları ve öğrencilerin görüşlerinden doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3.3.1. Öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin sorunlar

Öğrencilere ve öğretim elemanlarına derslerde kullanılan öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin karşılaştıkları sorunlar sorulmuş ve elde edilen görüşlere Şekil 3’te yer verilmiştir.

*ÖE:Öğretim Elemanı
Ö : Öğrenci

Şekil 3. Öğretim yöntem/teknikleri kullanılırken karşılaşılan sorunlara ilişkin bulgular

Şekil 3'te görüldüğü gibi, öğretim yöntem/teknikleri boyutunda ön plana çıkan sorunlar öncelikle "Anlatım yönteminin sıklıkla kullanılması" (fÖ:23) ve "Sınıf mevcudunun fazla olması" (fÖE:9, fÖ:6) olarak belirtilmiştir. Bununla birlikte, sırasıyla "Öğrencilerin ilgisiz olması" (fÖE:10, fÖ:1), "Öğrenci seviyesine inilememesi" (fÖ:10) ve "Uygulamalara yeterince yer verilmemesi" (fÖ:9, fÖE:1) de diğer önemli sorunlar olarak görülmektedir. Bu boyuta ilişkin öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerinden birkaç örnek aşağıdaki gibidir.

Ö26: "Sadece anlatmakla yeterli bırakılıyor, bu yöntem biraz sıkıntılı olabiliyor."

Ö27: "Sürekli olarak anlatma tekniklerini kullanarak dersi ilerlettikleri için ders verimli olmuyor."

Ö84: "Sadece anlatım yönteminin tercih edilmesi öğrencilerin bir süre sonra dersten kopmalarına ve verim almamalarına neden oluyor."

Ö15: "Sınıflar çok kalabalık"

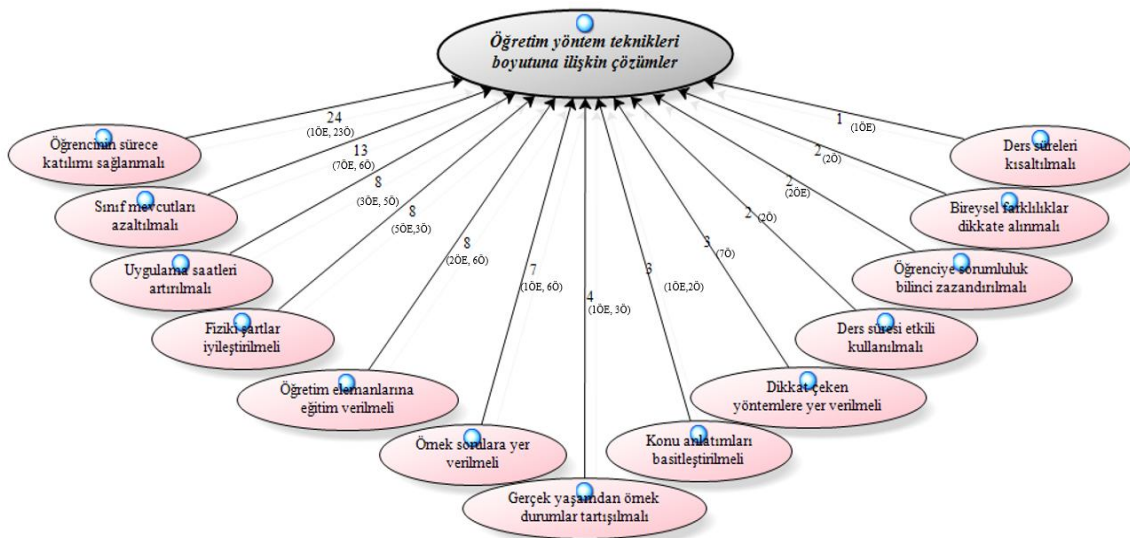
ÖE12: "Sınıflar çok kalabalık. Sınıfların yoğunluğu anlatım tekniklerinin verimliliğini azaltmaktadır."

ÖE:13: "Öğrenci sayısının 50'den fazla olduğu her sınıfta her teknikle ilgili problem yaşanması mümkündür."

ÖE18: "Öğrencinin derse ilgisizliği, not tutmaması, problem çözmede derse katılmaması ve dersti öğrenmeyi ders sonrasına ertelemesi."

3.3.2. Öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin sorunlara getirilen çözüm önerileri

Öğretim elemanı ve öğrencilerin derslerde kullanılan öğretim yöntem/teknikleri ile ilgili karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm önerilerine Şekil 4'te yer verilmiştir.

*ÖE : Öğretim Elemanı
Ö : Öğrenci

Şekil 4. Öğretim yöntem/teknikleri kullanılırken karşılaşılan sorunlara getirilen çözüm önerilerine ilişkin bulgular

Öğretim yöntem/teknikleri kullanılırken karşılaşılan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinden en çok frekansa sahip olan “Öğrencinin sürece katılımı sağlanmalı” (f_Ö:23, f_{ÖE}:1) görüşü özellikle öğrenciler tarafından ifade edilmiştir. Bunun yanında “Sınıf mevcutlarının azaltılması” (f_{ÖE}:7, f_Ö:6) önemli olarak görülen bir diğer çözüm önerisidir. Bu konuya ilişkin belirtilen öğrenci ve öğretim elemanı görüşlerinden örneklere aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Ö36: “Hocalarımızın içimizden biri gibi davranarak gerçekten bir öğrenci merkezli bir yol izlemelidir.”

Ö39: “Öğretim elemanlarının daha ilgili ve gerekli yerlerle bu sorunu çözmesi gerektiğini öğrencileri teşvik etmeleri gerektiğini düşünüyorum.”

ÖE17: “Mümkün olduğunda derslerde konuyu anlatırken kısa soru cevap yollarıyla öğrenciyi derse katmaya çalışılmalı.”

Ö26: “Mevcutlar az olsa daha iyi eğitim olur. Daha iyi bireyler yetişir. Çok olduğu için verimsiz oluyor.”

Ö84: “...öncelikle sınıf mevcudunun azaltılması gerekmektedir.”

ÖE11: “Daha az sınıf mevcudiyeti olan sınıflar.”

ÖE12: “Bölüm öğrenci sayılarının azaltılması sorunların birçoğunu çözer. Diğer alternatif öğretim tekniklerinin kullanımı kolaylaştır.”

ÖE30: “Kontenjanlar azaltılmalı.”

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırmadan elde edilen sonuçlara yer verilerek bu sonuçların daha önce yapılmış alan yazında yer alan çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

Öğretim elemanlarına ve öğrencilere birinci boyutta öğretim yöntem/ tekniklerinden hangisini ya da hangilerini bildiği sorusu yöneltilmiş; hem öğretim elemanlarının hem de öğrencilerin en çok anlatım, soru-cevap, tartışma ve problem çözme öğretim yöntem/tekniklerini bildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilere ve öğretim elemanlarına yöneltilen bir diğer soru, derslerde en çok hangi öğretim yöntem/tekniklerine yer verildiğine ilişkin sorudur. Hem öğrencilerin hem de öğretim elemanlarının cevaplarından derslerde öğretim yöntem ve tekniklerinden ilk sırada anlatım, daha sonra soru-cevap yönteminin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Evran Acar, Kılıç, Ay, Kuyumcu Vardar ve Kara (2011) tarafından “Öğretim Elemanlarının Pedagojik Formasyon İhtiyacı” isimli çalışmada öğretim elemanlarının en sık kullandıkları yöntemin anlatım olduğu ve bu yöntemi soru-cevap, tartışma yöntemlerinin izlediği görülmekte ve bu sonuç mevcut araştırma sonuçları ile birebir örtüşmektedir. Benzer şekilde öğretim elemanlarının değerlendirildiği Yaşar ve Şeremet (2010)’ın çalışmasında öğretim elemanlarının en sık kullandığı yöntemin anlatım yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak bakıldığında; öğretim elemanların hem yöntem teknikler hakkında bilgi eksiklikleri olduğu hem de geleneksel yöntemleri kullanmaya ağırlık verdikleri aktif öğrenme yöntemlerini ihmal ettikleri söylenebilir. Öğretmen adayları üzerinde yapılan bir çalışmada, öğretmen adaylarının en çok bildikleri yöntemin anlatım yöntemi olması ve ilerde en sık kullanmayı düşündükleri yöntemin soru cevap yöntemi olması sonucu araştırma bulgusunu desteklemektedir (Özer, 2013). Öğretmen adayları üzerinde birkaç araştırmada da (Özay Köse, 2011; Soylu, 2009) öğretmen adaylarının anlatım ve soru-cevap yöntemini kullanma konusunda kendilerini yeterli gördükleri sonucuna ulaşılmıştır. Literatür taramasında öğretmenlerin derslerinde öğretim yöntem ve teknikleri kullandıklarına ilişkin birçok araştırmaya da rastlanmıştır. Öğretmenlerin derslerinde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin yapılan çalışmalara bakıldığında ise araştırma sonuçlarıyla benzer şekilde öğretmenlerin sınıflarında en çok kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerin düz anlatım ve soru-cevap olduğu görülmektedir (Çelikkaya ve Kuş, 2009; Doğan, 2004; Önen, Saka, Erdem, Uzal, Gürdal, 2008; Sakallı, Hürsen ve Özçınar, 2007; Öztürk, 2004; Saracaloğlu, Yenice ve Gence, 2010; Şimşek, Hırça ve Coşkun, 2012; Taşkaya ve Bal, 2009; Temizöz ve Özgün-Koca, 2008; Yeşilyurt, 2013). Dikkat çeken bir diğer sonuç ise Çelikkaya ve Kuş (2009) tarafından araştırmadaki öğretmen, öğrenci ve gözlem sonuçları arasındaki farklılıktır. Araştırmada öğretmenler her ne kadar yapılandırmacı yaklaşıma uygun yöntem ve teknikleri kullandıklarını belirtse de öğrenci görüşleri ve

gözlem sonuçlarında öğretmenlerin geleneksel yöntemlere ağırlık verdiği belirtilmiştir. Mevcut araştırma sonucu, bu araştırmanın öğrenci ve gözlem sonuçları ile örtüşmektedir.

Öğretim elemanlarına ve öğrencilere sınıfta en çok tercih edilen öğretim yöntem ve teknikleri sorulduğunda; en fazla yükleme yapılan yöntemin anlatım yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Anlatım yönteminin tercih edilme nedeni ise sınıf mevcudunun fazla olması olarak belirtilmiştir. Benzer şekilde Yeşilyurt (2014) tarafından yapılan çalışmada da, öğretmenlerin en fazla kullandığı yöntemin anlatım yöntemi olduğu ve anlatım yöntemini kullanma amaçları arasında sınıfın kalabalık olması, zamandan tasarruf sağlaması ifadelerinin yer aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Genellikle tercih edilmeyen öğretim yöntem ve tekniği ise tartışma yöntemidir. Bu yöntemin tercih edilmeme nedeni olarak ise sınıf mevcudunun fazla olması, yeterli zamanın olmamasıdır. Topbaş ve Yücel Toy (2007) tarafından yapılan çalışmada; öğretim üyelerinin sınıfların çok kalabalık, zamanın ise yetersiz olması nedenlerinden dolayı hedeflere ulaşmaya yönelik yeteri sayıda uygulama yapma imkânına sahip olmadıklarını, yani kalabalık sınıflarda öğrenci merkezli ve öğrenciyi aktif kılan yöntemleri kullanmalarının zor olduğunu belirtmeleri araştırma sonucunu desteklemektedir. Öğretmenlerle yapılan bir çalışmada da tartışma yönteminin kullanımı sırasında öğrencilerin çekingen davranması, konu dışına çıkılması, zaman alması, tartışma konusu hakkında öğrencilerin düşük hazırbulunuşluğu, sınıfın kalabalık olması ve sınıfta taşkınlık yaşanması ile tartışmanın bazı öğrencilerin tekelinde yapılması nedenlerinden dolayı tercih edilme oranının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır (Yeşilyurt, 2013). Gezi-gözlem yöntemi ise diğer tercih edilmeyen yöntemdir. Bu yöntemin tercih edilmeme nedeni ise maliyetli olmasıdır. Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme dersinde kullanılmasını tercih ettikleri öğretim yöntem ve tekniklerinin sorgulandığı çalışmada (Özer Özkan ve Acar Güvendir, 2013) öğrencilerin sıralaması; örnek olay, gösterip yaptırma, tartışma, problem çözme, anlatma ve bireysel çalışma şeklindedir. Buradan anlaşılacağı üzere öğrencilerin sınıflarda kullanılmasını tercih ettikleri öğretim yöntem/teknikleri ile sınıflarda kullanılan yöntem/teknikler farklılaşmaktadır.

Öğretim yöntem/tekniklerin kullanımına ilişkin yaşanan sorunlar; öğrenciler tarafından öğretim elemanlarının derslerde sıklıkla anlatım yöntemini kullanıyor olması, öğrenci seviyesine yeterince inememeleri ve uygulamaların sınırlı olması iken, öğretim elemanlarına göre de öğrencilerin derse karşı ilgisiz olmaları şeklinde görülmüştür. Sınıf mevcudunun fazla olması ise yine her iki katılımcı grubu tarafından bir sorun teşkil etmektedir. Araştırma sonucuna paralel olarak Arslantaş (2011) Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri ile yürüttüğü çalışmada da, öğrencilerin öğretim elemanlarının “öğretim strateji-yöntem ve tekniklerini kullanma” becerileri açısından yeterli düzeyde olmadıklarına ilişkin görüş bildirdiklerini belirtmiştir. Bunun yanında Aksu Çivitçi ve Duy’un (2008) yaptıkları bir çalışmada, öğrenci görüşlerine göre öğretim elemanlarının derslerde ilgi çekici etkinliklere yer vermedikleri, öğretim elemanlarının öğrencilere ders boyunca not tutturdukları ve monoton bir ses tonuyla dersi anlattıkları ifade edilmiştir. Bu sonuç da, mevcut araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Öğretim elemanlarının öğrencilerin derse katılımını desteklemediği yönünde olan çalışmada da öğrenciler tarafından belirtilen bu sorunları desteklemektedir (Murat, Aslantaş ve Özgan, 2006). Özgüngör ve Duru (2015) tarafından yapılan çalışmada da, sınıf mevcudunun kalabalık olmasının öğretim elemanlarının performanslarına üzerinde olumsuz etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin sürece katılımının sağlanması ve sınıf mevcudlarının azaltılması bu sorunlara bir çözüm olarak katılımcılar tarafından önerilmiştir.

Araştırma sonuçları, öğretim elemanlarının öğretim yöntem/tekniklerine ilişkin yeterliklerinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle öğrenci görüşleri de dikkate alındığında, öğretim elemanlarının öğretimin niteliğini artırıcı öğretim yöntem/teknikleri konularında bilgilendirilmelerinin gerekliliği görülmektedir. Öğretim elemanlarına yönelik derslerde etkili ve çeşitli öğretim yöntem/tekniklerin kullanabilmelerine imkân sağlayacak uygulamalı seminer programları düzenlenmeli ve öğretim elemanlarının katılımları sağlanmalıdır. Sınıf mevcudları azaltılmalıdır. Öğretim yöntem/ tekniklerin etkili kullanımı için eğitim ortamları oluşturulmalı ve bu eğitim ortamları gerekli donanıma sahip olmalıdır. Teoriden çok uygulamalı ve öğrenci katılımlı derslerin yürütülmesi konusunda planlamalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aksu, M. B., Çivitçi, A. ve Duy, B.(2008). Yükseköğretim öğrencilerinin öğretim elemanlarının ders uygulamaları ve sınıf içi davranışlarına ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (16), 17-42.
- Aslantaş, İ. (2011). Öğretim elemanlarının öğretim stratejileri-yöntem ve teknikleri, iletişim ve ölçme değerlendirme yeterliklerine yönelik öğrenci görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (15), 487-506.
- Bakioğlu, A. ve Baltacı, R. (2010). *Akreditasyon eğitimde kalite*. İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Bilen, M. (2002). *Plandan uygulamaya öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Collins, A. B. (2002). Üniversite öğrencileri öğretim elemanlarının başarısını değerlendirebilir mi? İkilemler ve problemler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35 (1-2), 81-91.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design. Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (4th edition). London: SAGE Publications.
- Çelikkaya, T. ve Kuş, Z. (2009). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kullandıkları yöntem ve teknikler. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXII (2), 741-758.
- Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2013). Biyoloji öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve teknikleri uygulamalarına ilişkin yeterlik algıları. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi (GEFAD/GUJGEF)*, 33 (1), 51-65.
- Demirel, Ö. (2009). *Öğretme sanatı*. (15. Baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Doğan, C. (2004). Sınıf öğretmenlerinin derslere ilişkin görüşleri ve tercih ettikleri öğretim yöntemleri İstanbul örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), 193-203.
- Dünya Yükseköğretim Kongresi (2009).
http://webb.deu.edu.tr/bologna/diger_bildirgeler/yuksekogretim_konferansi_bildirgesi.pdf
adresinden 11.03.2016 tarihinde alınmıştır.
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Evrancı Acar, F., Kılıç, A., Ay, Ş., Kuyumcu Vardar, A. ve Kara, R. (2011). Öğretim elemanlarının pedagojik formasyon ihtiyacı. International Conference on New Trends in Education and Their Implications 11-13 November, 2010, Antalya-Turkey, 1028-1039 ISBN: 978 605 364 104 9.
- Gözütok, D. (2006). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.
- Güven, M. (2008). Programda öğrenme öğretme süreci. B. Duman (Ed.) *Öğretim ilke ve yöntemleri*. (ss. 219-332). Ankara: Maya Akademi Yayıncılık.
- Güven, E. (2011). Kaynaştırma uygulamasının yapıldığı sınıflarda işbirlikli öğrenmenin müzik öğretimi üzerindeki etkileri. (Yayımlanmamış doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kayabaşı, Y. (2012). Öğretmenlerin öğretim sürecinde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile bunları tercih etme nedenleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15, 27.
- Küçükahmet, L. (1998). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. İstanbul: Alkım Yayıncılık.
- Lichtman, M. (2006). *Qualitative research in education: A user's guide*. California: Sage Publications Inc.
- McMillan, J. H. ve Schumacher, S. (2006). *Research in education. Evidence-based inquiry*. (Sixth edition). Boston: Pearson Educations, Inc.
- Murat, M., Aslantaş, H. İ. ve Özgan, H. (2006). Öğretim elemanlarının sınıf içi eğitim-öğretim etkinlikleri açısından değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, (3), 263-278.
- Ocak, G. (2007). Yöntem ve teknikler. G. Ocak (Ed.) *Öğretim ilke ve yöntemleri* (ss. 213-282). Ankara: PegemA Yayıncılık
- Önen, F., Saka, M., Erdem, A., Uzal, G. ve Gürdal, A. (2008). Hizmet içi eğitime katılan fen bilgisi öğretmenlerinin öğretim tekniklerine ilişkin bilgilerindeki değişimin tesbiti: Tekirdağ örneği. *Abi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9 (1), 45-57.
- Özay Köse, E. (2011). Öğretmen adaylarının öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilme düzeyleri, *Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 71-88.
- Özdemir. S. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecine ilişkin öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 14 (54), 277-306.
- Özer, B. (2013). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin öğretim kuram, strateji yöntem ve tekniklerinin farkında olma ve kullanma düzeyleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (24), 197-211.
- Özer Özkan, Y., Acar Güvendir, M. (2013). Öğrencilerin ölçme ve değerlendirme dersinin sunulmasında tercih ettikleri öğretim yöntemleri. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 4 (1), 1-14.
- Özgüngör, S. ve Duru, E. (2015). Öğretim elemanları ve ders özelliklerinin öğretim elemanlarının performanslarına ilişkin değerlendirmelerle ilişkileri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (2), 175-188.

- Öztürk, Ç. (2004). Ortaöğretim coğrafya öğretmenlerinin öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme yeterlilikleri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5 (2), 75-83.
- Robb, M. (2013). Effective classroom teaching methods: A critical incident technique from millennial nursing students' perspective. *International Journal of Nursing Education Scholarship*, 10 (1), 301-306.
- Sakallı, M., Hürsen, Ç. ve Özçınar, Z. (2007). Öğretmen adaylarının gözlemlerine göre öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma sıklıkları. 6th International Educational Technology Conference: KKTC, Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Saracaloğlu, A. S., Yenice, N. ve Gence, İ. E. (2010). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğretimde kullandıkları yöntem ve tekniklere ilişkin görüşleri. 19. Eğitim Bilimleri Kurultayı, 16-18 Eylül 2010, Düzenleyen: Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Kıbrıs.
- Soylu, Y. (2009). Sınıf öğretmen adaylarının matematik derslerinde öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme konusundaki yeterlilikleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (1), 1-16.
- Sünbül, A. M. (2010). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Konya: Eğitim Akademi Yayıncılık.
- Şimşek, H. (2005). Ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1). http://efdergi.yyu.edu.tr/makaleler_2.htm adresinden 20.08.2015 tarihinde indirilmiştir.
- Şimşek, H., Hırça, N. ve Coşkun, S. (2012). İlköğretim fen ve teknoloji öğretmenlerinin öğretim yöntem ve tekniklerini tercih ve uygulama düzeyleri: Şanlıurfa ili örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (18), 249-268.
- Taşkaya, M. & Bal, T. (2009). Sınıf öğretmenlerinin sosyal bilgiler öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 173 -185.
- Temizöz, Y. ve Özgün-Koca S. A. (2008). Matematik öğretmenlerinin kullandıkları öğretim yöntemleri ve buluş yoluyla öğrenme yaklaşımı konusundaki görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 33 (149), 89-103.
- Tok, N. T. (2008). Etkili öğretim için yöntem ve teknikler. A.Doğanay (Ed.). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (2. Baskı). (ss. 161-214). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Topbaş, E. ve Yücel Toy, B. (2007). Kalabalık sınıflarda öğrenci merkezli öğretim uygulaması etkinliklerinin değerlendirilmesi: öğretimde planlama ve değerlendirme dersi örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5 (3), 405-433.
- Uysal, Ö. ve Kuzu, A. (2011). Çevrimiçi eğitimde kalite standartları: amerika örnekleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1 (1), 49-74.
- Yaşar, O. ve Şeremet, M. (2010). Yükseköğretim coğrafya eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve materyallerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 675-702.
- Yeşilyurt, E. (2014). Öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma amaçları ve karşılaştıkları sorunlar. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (1), 163-188.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (5. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yiğit, N. ve Altun, T. (2011). Bir hizmetçi eğitim kursunun etkililiği: Öğretim yöntem ve teknikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 189, 117-130.

Citation Information

Bozpolat, E., Uğurlu, C. T., Usta, H. G. & Şimşek, A. S. (2016). Öğrenci ve öğretim elemanlarının öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin görüşleri: nitel bir araştırma. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 83-95.